

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/193/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7211200511
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2011:7211200511.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobkyne Q. N., bytom M., G. XX, proti žalovaným 1/ L. N., bytom M., G. XX, 2/ U.E. N., bytom M., P. Y. D. X, 3/ L. T., bytom M., I. X, 4/ L. P., bytom F. XX, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu 18C 2/2011-47 z 2.5.2011 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

Zrušuje uznesenie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa uznesením odmietol podanie žalobkyne zo dňa 10.1.2011 v spojení s jeho doplnením zo dňa 16.2.2011.

V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobkyňa bola podľa ust. § 43 O.s.p. vyzvaná na doplnenie podania, ktorým pôvodne žiadala uložiť žalovaným v 1. až 4. rade povinnosť písomne sa jej ospravedniť za spôsobenú ujmu na cti a dobrom mene a zaplatiť jej nemajetkovú ujmu vo výške určenej súdom, keďže toto podanie z hľadiska určitosti a zrozumiteľnosti žalobného návrhu nespĺňalo podmienky pre účelné a hospodárne vedenie konania. V doplnenom podaní žalobkyňa iba zopakovala svoje tvrdenia a u jednotlivých žalovaných doplnila údaje, v zmysle ktorých malo byť zasiahnuté do jej právom chránených záujmov. Vychádzajúc z ust. § 11 a § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka mal za to, že zámer žalobkyne pri podaní žaloby smeroval k ochrane osobnosti, avšak obsah podaní dosvedčuje len „na existenciu nezhôd medzi ňou a žalovanými v 1. až 4. rade“. Žalobkyňa podľa jeho názoru neuviedla žiadne okolnosti, ktoré by preukazovali, že informácie obsiahnuté v jej podaniach boli vôbec spôsobilé zapríčiniť ujmu v okruhu jej známych alebo spolupracovníkov, či v inom spoločenskom okruhu osôb. Podanie žalobkyne, ktoré je svojou povahou sťažnosťou na správanie sa žalovaných bez zrejmych právnych následkov v podobe ujmy na živote a zdraví, občianskej cti, ľudskej dôstojnosti, či mene nie je spôsobilým podkladom pre vedenie súdneho konania. Obsah podania žalobkyne, ktorý je len súhrnom informácií o tom, čo žalovaní povedali alebo urobili bez bližšieho vzťahu k tomu, čo je podstatou ochrany osobnosti neumožňuje ani vymedziť predmet dokazovania, keďže nie je zrejmé, čo má byť predmetom sporu a ku ktorým otázkam sa majú žalovaní vyjadriť. Dospel k záveru, že podanie žalobkyne z 10.1.2011 napriek výzve súdu nebolo doplnené a opravené tak, aby sa stalo zrozumiteľným a preto ho v súlade s ust. § 43 ods. 1, 2 O.s.p. odmietol.

Uznesenie napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa (č.l. 51-52), žiadala ho zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Citovala čl. 19 ods. 1 Ústavy SR a mala za to, že dňa 8.1.2011 podala žalobu na ochranu osobnosti proti štyrom tam uvedeným žalovaným a text podania spracovala svojím spôsobom, podľa svojich výrečových schopností a u každého zo žalovaných v doplnení uviedla to, čo od nej súd výzvou požadoval. Žalovaní svojím správaním, verbálnym a iným spôsobom šíрили nepravdivé a urážlivé tvrdenia, čím ju poškodzovali na dobrom mene a cti. U každého zo žalovaných rozpísala, ktoré konanie a výroky pokladá za urážlivé a zasahujúce do jej súkromných a rodinných záležitostí a špecifikovala i sumy, ktoré žiada vyplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy.

Odvolačný súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie žalobkyne v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a uznesenie zrušil podľa § 221 ods. 1 písm.h/, ods. 2 O.s.p., lebo súd prvého stupňa nesprávne posúdil podmienky pre postup podľa § 43 O.s.p..

Podľa obsahu spisu žalobkyňa podala na Okresný súd Košice II 10.1.2011 žalobu o ochranu osobnosti, v ktorej za žalovaných označila žalovaných v 1. až 4. rade a uviedla, že títo o nej šírili nepravdivé, osočujúce a urážlivé tvrdenia a to v snahe poškodiť jej dobré meno a česť. U každého zo žalovaných jednotlivito uviedla, akým konaním (tvrdeniami) zasiahli do jej práv a žiadala uložiť žalovaným v 1. až 4. rade povinnosť písomne sa ospravedlniť za spôsobenú ujmu na cti a dobrom mene do 7 dní od právoplatnosti rozsudku, ako aj povinnosť zaplatiť jej náhradu spôsobenej nemajetkovej ujmy vo výške určenej súdom.

Súd prvého stupňa uznesením 18C 2/2011-6 z 25.1.2011 vyzval žalobkyňu, aby v lehote 10 dní svoj návrh na začatie konania zo dňa 8.1.2011 doplnila tak, že zreteľne vymedzí obsah ospravedlnenia, pokiaľ ho požaduje; uvedie presnú sumu, v akej si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy a označí dôkazy, ktoré by preukázali, že konaním odporcov bolo do jej sféry osobnosti človeka zasiahnuté takým spôsobom, ktorý by odôvodňoval jej nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v ňou uplatnenej výške; uvedie (označí) dôkazy na preukázanie jej tvrdení, že správaním odporcov došlo k zásahu do jej práva na ochranu ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena v okruhu jej známych a na pracovisku, označí o ktoré konkrétne osoby z toho okruhu sa jedná a zároveň presne uvedie akým konkrétnym správaním odporcov k tomuto zásahu došlo; označí obdobie, v ktorom malo dôjsť k údajnému zásahu do jej osobnostných práv; preukáže a zdôvodní, že k zániku jej manželstva so žalovaným v 1. rade došlo v dôsledku konania žalovaných a predloží súdu rozsudok o rozvode ich manželstva.

V podaní doručenom súdu prvého stupňa 16.2.2011 (č.l. 9-14) žalobkyňa rozpísala u žalovaných v 1. až 4. rade, ako ju podľa jej názoru „poškodili na cti a dobrom mene“. Pri každom žalovanom sformulovala zvlášť znenie ospravedlnenia, ktoré v písomnej forme očakáva a upresnila, v akej výške žiada priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (žalovaný v 1. rade - 2.000 €, žalovaná v 2. rade - 1.000 €, žalovaná v 3. rade - 1.000 €, žalovaný v 4. rade - bez finančnej náhrady).

Konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3 O.s.p.) obsahovať meno, priezvisko, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha (§ 79 ods. 1 veta prvá a druhá O.s.p.). Sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, a ktorá nemôže byť kratšia ako 10 dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať (§ 43 ods. 1 O.s.p.). Ak účastník v lehote podľa ods. 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania. Ak bolo podanie doplnené alebo opravené v celom rozsahu v súlade s uznesením podľa ods. 1 najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, o odvolaní proti tomuto uzneseniu môže podľa § 210a rozhodnúť súd, ktorý ho vydal (§ 43 ods. 2 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok umožňuje v citovanom ustanovení podanie, ktoré by mohlo byť podľa obsahu návrhom na začatie konania odmietnuť, ak účastník napriek výzve sudcu alebo povereného zamestnanca podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať. Pre takýto postup a rozhodnutie ale musia byť splnené predpoklady upravené v ust. § 43 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého sudca alebo poverený zamestnanec súdu v uznesení, ktorým vyzve účastníka na doplnenie alebo opravu podania uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať; v prípade odmietnutia podania musí napokon v odôvodnení svojho uznesenia vysvetliť, ktoré konkrétne vady vytkané žalobcovi neboli opravené a či vady bránili v konaní pokračovať.

Výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 O.s.p. musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Súd musí súčasne vychádzať z toho, že sudy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 O.s.p.). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

Sám Občiansky súdny poriadok to vyjadruje tak, že umožňuje odmietnuť podanie podľa § 43 ods. 2 len vtedy, ak v konaní nemožno pre nedostatky žaloby pokračovať. Možnosťou pokračovať v konaní v tomto zmysle je možnosť súdu konať a rozhodovať bez zásadnejších prekážok, ktorými sú neodstrániteľné alebo neodstránené nedostatky žalôb. Musí ísť o prekážky pre akýkoľvek ďalší postup všeobecného súdu (pozri napr. IV. ÚS 1/02). V štádiu skúmania náležitostí žaloby nie je možné meritórne posudzovať opodstatnenosť nároku či jeho možnú úspešnosť.

Vychádzajúc z obsahu podaní žalobkyne niet podľa názoru odvolacieho súdu žiadneho dôvodu pre úvahu, že podania nespĺňajú náležitosti návrhu na začatie konania podľa § 42 a § 79 ods. 1 O.s.p., lebo je bez akýchkoľvek pochybností nesporné, že žalobkyňa sa voči žalovaným v 1. až 4. rade domáha práva na ochranu osobnosti (podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) a uplatňuje tiež nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka), sú zrejmé údaje o účastníkoch, opísané rozhodujúce skutočnosti a k žalobe boli pripojené aj dôkazy (prílohy na č.l. 15-42). Podania takto spĺňajú všetky náležitosti riadneho návrhu na začatie konania.

So zreteľom na uvedené muselo byť uznesenie zrušené a vec bola vrátená súdu prvého stupňa, ktorého povinnosťou bude pokračovať v konaní o žalobe žalobkyne.

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.